

وون عطمن جو فصل

DIRECTORATE INFORMATION
AGRICULTURE EXTENSION SINDH

زرعی اطلاعات، زرعی توسعی

زراعت کا تو حکومت سندھ

2021-2022

جيئن ته وونشن جي فصل مان كپه حاصل تئي ٿي ۽ ڪپه نه رڳون قد نائي وارو فصل آهي پر انهيءان گڏوگڏا ڪپه جي پيداوار سبب اسان جي ڏاڳي ۽ ڪپري واري ملکي صنعت کي پڻ وڌي هشي ملي ٿي، جنهن ڪري ملڪ جي زرعي ۽ صنعتي ترقيءهن فصل جي وڌي اهميت آهي، انهيءانسواء ڪپه جي فصل مان حاصل ٿيندرڪڪن کي بناسپتي گيهه جي تياريءه، خام مال طور پڻ استعمال ڪيو وڃي ٿو جنهن ڪري سند جي زرعي فصلن هه وونشن جي پوك کي وڌي اهميت حاصل آهي

سند جي اتر توزي لازيم وچولي توزي سري جي علاقن ۾ هي، فصل وڌي پئمانی تي پوكيو وڃي ٿو جنهن ڪري هن فصل کي بهتر انداز هه پوكڻ ۽ في ايڪڙ بهتر پيداوار حاصل ڪرڻ لاءه هيٺ ڪجهه سفارشون ۽ تعويزوون رکجن ٿيون جن تي عمل ڪرڻ سان اميد آهي ته آبادگار پاٿر سنولاب حاصل ڪري سگهندما.

پوكيء جو وقت ۽ ان جي اهميت:

جيئن ته ڪنهن بـ فصل لاءه وقت جي تمام گهڻي اهميت آهي، جيڪڏهن فصل گهربل وقت تي نه پوكيو ويندو ته ان سان في ايڪڙ پيداوار گهتجڻ جو انديشو آهي، جنهن سان زميندارن کي مالي نقصان ڪطفو پوي ٿو جنهن ڪري آبادگارن کي گهرجي ته اهي پنهنجي علاقئي جي سفارش ڪيل وقت کي نظر هه رکي وونشن جي فصل جي پوك ڪن، ته جيئن سندن فصل سنوئي ان تي موسمي اثر توزي جيٺ ۽ بيماريون به گهت اثر انداز ٿيندا ۽ في ايڪڙ پيداوار به چڱي ملندي جنهن ڪري هيٺ ڏنل چارت کي نظر هه رکي پوكى ڪرڻ گهرجي

سند هه ضلعياوار وونشن جي پوكيء جو چارت

پوكيء جو وقت	علاقئو
15 مارچ کان 31 مارچ تائين	ضلعيٽو ٻڌيں
پهرين اپريل کان 30 اپريل تائين	ٿر، ميرپور خاص ۽ عمرڪوت
15 اپريل کان 15 مئي تائين	حيدرآباد، تنبو محمد خان، تنبو الهيار، متاري ۽ ڄامشورو
15 اپريل کان 20 مئي تائين	سانگھڙ
پهرين مئي کان 31 مئي تائين	دادو بینظير آباد ۽ نوشہروفيروز
15 مئي کان 15 جون تائين	خيرپور، سكر، ڪشمور، گھونتكى، لازڪاتو، قمبر شهدادڪوت، شكاريور ۽ جيڪ آباد

زمين جي تياري:

وونشن جي فصل جي سٺي پيداوار لاءه اهڙي زرخيز زمين چونڊڻ گهرجي، جيڪا پاڻي جذب ڪرڻ جي صلاحيت رکڻ سان گڏ دير تائين وٽ کي قائم رکي سگهي، خاص ڪري نرم لتياسي يا چيڪي لتياسي زمين جي چونڊ ڪجي چونڊيل زمين هه سکيء جا اونها هر ڏجن، ان کانپوء بارا ناهي اهڙي، طرح ناليون ٺاهجن جو هر باري کي ڏار ڏار پاڻي ملي ياد رکڻ گهرجي ته وونشن جي فصل لاءه هر هميشه اونه واستعمال ڪجي جيڪو ڪافي هيٺ تائين زمين هه لهي وڃي ۽ زمين کي اهڙي، طرح سدائى هه آنجي جو ڪوتى به پاڻي نه بيهي ۽ فصل کي هڪ جهڙو پاڻي ۽ ڀاڻ ملي سگهي

وونشن جي فصل جي پوكيء جاطريتا:

سند هه وونشن جي پوك عام طور تي ته ناري، ڏريعي ڪئي وڃي ٿي پر کريں ۽ ويڪرن کريں بُن تي به هي، فصل پوكيو وڃي ٿو وونشن جي ناري، رستي پوك لاءه قطارن جي وڃ هه ايدائي فوتن جو مفاصلو ۽ چدائى، ڪانپوء بُن جي وڃ هه 9 انج مفاصلو رکيو وڃي کريں تي هوا جي رخ کي نظر هه رکي 9 انجن جي فاصلئي تي 2 کان 3 دالا چنگي، جي صورت هه لڳائڻ گهرجن کريں يا بُن جي وڃ هه مُني فوت کان وڌي، ويڪرن کريں بُن تي بنهي پاسن کان چنگيون لڳائڻ گهرجن

بح جو مقدار:

بح هميشه اعتماد وارن ادارن، ڪمپنien يا زميندارن کان حاصل ڪرڻ گهرجي، خاص ڪري سند هه بي تي جنسن

جي پوک ڪرڻ وقت اهڙي ٻچ جي چونڊ ڪجي جيڪو موسم توري وونٿئن جي جيتن ۽ بيمارين خلاف مدافعت جي سگهه رکنڌڙ هجي

بچ لتل بچ جو مقدار فی ایکٹر	بچ واری بچ جو مقدار فی ایکٹر	پوکی جو طریقتو
5 کان 6 کلوگرام	8 کان 10 کلوگرام	نازی پوک
2 کان 3 کلوگرام	3 کان چار کلوگرام	کرین ۽ پن واری پوک

سفارش کیل جنسون:

وونتمن جون هي جنسون پوکي سگهجن ٿيون : ايف ايچ 900, ايف ايچ 901, ايف ايچ 902 CIM, 1000, 602, 886 MNT, 142, ايچ 118, بي ايچ 473, سڀ آئي ايم 121, نيلم 121, ڪرس 9, ريشمي, هاري دوست, شهبان ڪرس 134, ڪرس 342, چاندي سهڻي, تاياب, نيا افق وغيره.

پنج تان بچ لاهٰٹ تجویزون:

10 کلوپج تان بچ لاهٹ لاءهک لتر گندک جو تیزاب کافی آهي بچ کي کنهن ب پلاستک جي تب ۾ وجہو مٿان آهستي آهستي تیزاب هاريو ان کانپوءے کنهن کافی يا یيلچي سان بچ کي هيٺ متى چڱي طرح هلایو ت ڪڙن تان کپه جا بچ آهستي آهستي ختم ٿيڻ شروع ٿيندا. پر هاط ڪڙن تان بچ صاف ڪرڻ لاءِ جديڊ مشينون به مارڪيت ۾ آهن، انهن مان به فائڊو حاصل ڪري سگهجي ٿو جڏهن بچ تیزاب ۾ صاف ٿي وڃي ته پوءِ ان کي کنهن چاڻي يا ڳوٽ مٿان رکو ۽ بچ تي پاشي هاريو ۽ گهٽ ۾ گهٽ 3-4 پيرا چڱي طرح پائي هاريو پوءِ هڪ بچ کلني زيان تي رکو جيڪڏهن کناظ هجي ته وري پائي ۾ ڦوئو جيڪڏهن کناظ نه هجي ته کنهن چانوءَ واري جاءه تي سکايو ائين بچ تان تیزاب لهي ويندو ۽ صاف بچ حاصل ٿيندا

پوکی، کان اگ بچ کی دوالِ گائٹ:

پوکي، کان اڳ زرعی ماهر جي صلاح سان پچ کي ڪا قانوندي ۽ جيت مار دوالگائي پوءِ پوکيو وڃي ته ائين ڪرڻ سان هڪ مهيني تائين ڦنڌڙ فصل رس چوسڻ وارين بيمارين جي حملی کان محفوظ رهندو ان کانسواء پچ ۾ قوٽهڙو بهتر اندازيم ٿيندو آهي

فی ایک چوتھے جو تعداد ہے چدائی:

جیئن ته ماهرن جو چون آهي ته، وونعنه مان بهتر پیداوار لاء في ايڪڙا هر ٻوٽن جو تعداد 22 کان 25 هزار تائين هئط گهرجي، ان لاء جڏهن ٻوتا 5 کان 6 انج جا ٿين نه ٻوٽن ۾ چڊائي جو عمل ڪرڻ گهرجي جنهن ۾ هڪ ٻوٽي جو بئي ٻوٽي کان مفالصلو گهٽ هئٽ 9 انج رکجي ته جيئن هر هڪ ٻوٽي کي پاٽي، پاٽ توري اُس ڀوا گهربل اندازيم ملي سگهي.

رہیل خالدی:

جيئن ته كريين وارين فصل جو جائز وٺڻي پوكيل ٻچ ن ڦتو آهي، اتي پيهر ٻچ جون
چُنگيون لڳائي خال پيري ڇڏڻ گهر جن

15

وونستن جي ٻوتن جي بهتر واؤ وڃجهه لاءِ فصل کي گندگاهه کان صاف رکڻ گهرجي ۽ ان جو بهترین ڏرييو گڏ آهي
نازاري پوک ۾ پھرئين گڏ ڀنجهونه ئي، بي گڏ پھريون پاڻي ڏيڻ وقت نشين گڏ ٻيو پاڻي ڏيڻ کانپوء زمين جي وقت ۾ اچڻ
وقت ڪرڻ گهرجي جڏهن ته کريں واري فصل کي پھرئين گڏ ٻئي پاڻي کان پوهه زمين جي وقت ۾ اچڻ کانپوء ڪرڻ
گهرجي، فصل ۾ گڏ ڪرڻ کانپوء نائتروجن ڀاڻ استعمال ڪرڻ گهرجي ته جيئن پوکيل فصل جي ٻوتن کي وقت سر
خواراڪ ملي سگهي

فصل مان گندگاہ چو خاتمو:

حقیقت سان ڏسجی ته وونتین جي فصل تي اڪثر جيتن ۽ وائرس جو حملو گھڻي گندگاه سبب ٿئي ٿو ان کانسواء گندگاه جي، ڪري فصل، جي پيداوارم گهٽنائي اچي ٿي گندگاه فصل جي روشنی پاڻي هوا ۽ پاڻ ۾ به حصیدار بنجي ٿو.

گندگاه جي ڪري فصل کي ڪافي نقصان ٿئي ٿو جنهن ڪري زرعی ماهر جي صلاح سان جزئي پوريون ختم ڪندڙ دوائين جواستعمال ڪرڻ گھرجي

پاڻ جواستعمال:

پاڻ جي ذريعي، پوتن کي نائتروجن، فاسفورس، پوتاش ۽ زنك جو گھربل مقدار ملي ٿو جيڪڏهن پوتن هر نائتروجن جي کوت ايندي تپوتن جي پتن جورنگ هلكو سائو ٿي ويندو آهي ۽ آهستي آهستي پيلی رنگ ۾ تبديل ٿي ويندو آهي ۽ پوتن جي واڌ ويجهه بيهجي وڃي ٿي اهڙي، طرح وري فاسفورس جي کوت سبب پوتن جو قد ننديو ٿئي ٿو گوگڙا دير سان نهندما آهن، گوگڙن جي سائيز به ننديو ٿي ويندي آهي، ۽ پوتن جي ٿئي جورنگ زمين جي سطح وت پيلو نظر ايندو آهي، پر جيڪڏهن فصل ۾ پوتاش جي کوت هوندي ت پتن جا ڪنارا پيلا ۽ زردي مائل ٿي ويندا آهن، پتن جي رڳن جورنگ ڳاڙهائڻ مائل ٿي پوندو آهي ۽ پتن جا ڪنارا خشك ٿي ويندا آهن، جڏهن ت زنك جي کوت جي پتن جي سائز ننديو ٿي ويندي آهي ۽ اندرولي طور تي پتن جون رڳون ڪاريون يا ڏنتليون نظر اينديون آهن، جنهن ڪري وونڻن جي فصل ۾ ڪيميايي پاڻ جواستعمال متئين کوت کي نظر ۾ رکي ڪرڻ گھرجي، جڏهن ته زمين هر پوكيءَ وقت وٿائڻ جو پاڻ پڻ استعمال ڪرڻ گھرجي ان کانپوءِ زمين جي قسم کي نظر ۾ رکي زرعی ڪيميايي پاڻ جواستعمال ڪرڻ گھرجي

بي ٿي جنسن لاءِ پاڻ جي سفارش

زمين جو قسم	في ايڪڙ ڪيميايي پاڻ جواستعمال
لتياسي زرخيز زمين	اڍائي پوريون نائتروفاس ۽ اڌ پوري ايس او پي، پوكيءَ مهل، اڌ پوري يوريا ۽ اڌ پوري ايس او پي پنجهوءَ مهل ۽ مني پوري يوريا گل ٻاتي مهل ڏيڻ گھرجي ياسوا هڪ پوري بي اي پي، اڌ پوري ايس او پي ۽ اڌ پوري يوريا پوكيءَ مهل اڌ پوري يوريا ۽ اڌ پوري ايس او پي پنجهوءَ مهل ۽ هڪ پوري يوريا گل ٻاتي مهل ڏيڻ گھرجي
وچولي زرخيز زمين	پوريون تي پوريون نائتروفاس، اڌ پوري ايس او پي، پوكيءَ مهل اڌ پوري يوريا ۽ اڌ پوري ايس او پي پنجهوءَ مهل ۽ مني پوري يوريا گل ٻاتي مهل يا ڏيڍ پوري تي ايس پي، مني پوري يوريا ۽ اڌ پوري ايس او پي پوكيءَ مهل ڏيڻ گھرجي مني پوري يوريا ۽ اڌ پوري ايس او پي پنجهوءَ مهل جڏهن ته هڪ پوري يوريا گل ٻاتي تي ڏيڻ گھرجي
هلكي وارياسي زمين	هڪ پوري بي اي پي، اڌ پوري ايس او پي ۽ مني پوري يوريا پوكيءَ مهل ڏيڻ گھرجي، هڪ پوري يوريا ۽ اڌ پوري ايس او پي، پنجهوءَ مهل، جڏهن ته هڪ پوري يوريا گل ٻاتي، وقت ڏيڻ گھرجي يا هڪ پوري تي ايس پي، اڌ پوري ايس او پي ۽ هڪ پوري يوريا پوكيءَ مهل، هڪ پوري يوريا ۽ اڌ پوري ايس او پي پنجهوءَ مهل، جڏهن ته هڪ پوري يوريا گل ٻاتي مهل ڏيڻ گھرجي
كمзорيا ڪلائي زمين	پوريون نائتروفاس پوكيءَ مهل، 2 پوريون امونيم نائيريٽ پنجهوءَ مهل ۽ 2 پوريون گل ٻاتي مهل ڏيڻ گھرجي يا هڪ پوري يوريا پوكيءَ مهل، 3 پوريون SSP + هڪ پوري امونيم نائيريٽ 2 پوريون امونيم نائيريٽ پنجهوءَ مهل ۽ گل ٻاتي وقت ڏيڻ گھرجي
ڪلائي، سخت زمينن يا كرين تي پوكيل وونڻن جي صورت ۾	پوريون نائتروفاس ياسوا پوريون ايس ايس پي ۽ هڪ پوري امونيم نائيريٽ يا هڪ پوري زور آور ۽ هڪ پوري ياسوا پوري تي ايس پي ڏيڻ گھرجي نوٽ: فصل کي پوريون پاڻ پوكيءَ جي 15 کان 20 ڏينهن اندر، پيوپاڻ 25 کان 30 ڏينهن اندر ڏيڻ گھرجي، کرين تي پوكيل فصل کي ٿيون پاڻ 70 ڏينهن جي اندر ڏيڻ گھرجي

وونئن جون بیماریون ۽ تدارک

پوتن جي پن جو سرڻ ۽ سڪڻ:

هن بیماری جي ڪري وونئن جي پن تي شروع ۾ پورا نوکدار داغ ڌپا ٿين ٿا. گهڻي حملی جي صورت ۾ تارين تي بهي داغ نظر اچن ٿا. ٿڙ تي هن بیماری جي حملی سبب ڪاري رنگ جو دائرونهي ويندو آهي. اهڙي طرح هن بیماري جي لڳڻ سان پوتي جا گوگڙا ڳرن. سرڻ شروع ٿي ويندا آهن. اها بیماري هڪ قسم جو وائرس آهي جيڪو آهستي آهستي سموري فصل ۾ ڦهلهجي ويندو آهي ان ڪري بيمار پوتا فوري طور ڪڍي نصل کان پري سازڻ گهرجن. ان کانسواء ٻج کي آئنده ڪا (Fungicide) زهريلي دوا لڳائي پوءِ پوکڻ گهرجي بیماري جي شروعاتي مرحله ۾ ڪنهن زرعي ماهر جي صلاح سان اسپري ڪري هن بیماري تي ڪنترول ڪري سگهجي ٿو.

گوگڙن جو سرڻ (Boll Root):

هن بیماري ۾ شروع ۾ گوگڙن جي اندر پورا يا ڪاري رنگ جا ڌپا ظاهر ٿيندا آهن. باهران گوگڙا ٺيڪ حالت ۾ هوندا آهن پر اندران ڪپه ڳري سرڻي ويندي آهي يا وري گوگڙا ٿرڻندا ئي ناهن. ڪجهه گوگڙا ٿرڻندا آهن ته انهن جي ڪپه جورنگ اچي بدران هلڪو پيلو نظر ايندو آهي. هن بیماري جي ڪري في ايڪٽر پيداوار گهٽ لهندي آهي ۽ ڪپه جورنگ ميروه جنط ڪري مارڪيت ۾ اگهه به گهٽ ملندا آهن.

هن کان بچاء جي تدبير:

جيئن ته هيءَ بیماري گھمیل موسم يا ڪيٽي جي حملی جي ڪري ٿيندي آهي. جنهن ڪري هن کي روڪن لاءِ ريدومل يا ميتالڪسل + مينڪوزيب 250 گرام في ايڪٽر ان سان سائون چتكمرؤ يا گلابي ڪينئي کي ضابطه ٻڌڻ گهرجي جنهن ڪري زرعي ماهر جي صلاح سان اسپري ڪري ڪنترول ڪري سگهجي ٿو.

پوتن جي پاڙن جو سرڻ (Root Rot):

هيءَ بیماري پوتن ۾ مختلف بيڪترياز جي ڪري ٿيندي آهي. پوتا اوچتو مرجها جي ويندا آهن ۽ چڪ ڏيڻ سان پاڙن سؤلائي سان نكري ايندا آهن. پوتن جون پاڙون ڳريل سرڻيل نظر اينديون آهن ۽ پاڙن کي زور ڏيڻ سان پيلی رنگ جولي سوري جهڙو بدبودار پائني نڪرندو. هن بیماري کان بچاء لاءِ پوتي جو پوتي کان فاصلو مناسب رکن گهرجي. ان کانسواء زرعي ماهر جي صلاح سان ٻج کي ڪادوا تاپسن ايمر Topsin M يا ٿايوفينائيت ميتائل 5 گرام في ڪلو لڳائي پوءِ پوکڻ گهرجي.

وونئن جا جيٽ ۽ انهن جو تدارك

سائو مھلو (Jassid):

سائي مهلي جا بچاء بالغ پن جي هيٺان رس چوسي پن ۾ زهريلو مادو داخل ڪن ٿا. حملی آور پن جا ڪنارا هيٺئين پاسي متري ويندا آهن. پن جون نسون سکي ويندا آهن. جنهن ڪري پن ڪمزور ٿي ويندا آهن. شدید حملی جي صورت ۾ پن ڦڪا ۽ ڳاڙها ٿي ڇطي پوندا آهن. هن جيٽ جوشديد حملو جولا ۽ آگست مهيني ۾ ٿيندو آهي. جهڙالي موسم هن جيٽ جي واڌ ويجهه لاءِ وڌيڪ موزون هوندي آهي.

احطياتي تدبiron:

وونئن جي پوکي سفارش ڪيل وقت تي ڪرڻ گهرجي گهڻي پاڻ ڏيڻ کان پاسو ڪجي گندگاهه کي ختم ڪرڻ گهرجي. قوت مدافعت رکنڊڙ جنسون پوکڻ گهرجن.

ضابطه:

جيڪپر 200 ملي لتر (ناٺن پائرم) يا انسنت يا ويلاستي 200 ملي لتر في ايڪٽر يا اوشن 100 گرام في ايڪٽر ڏيڻ گهرجي

ٿرڙو (Thrips)

هن جيit جي حملي سان پن هيئئين پاسي اچا چاندي نما ساسر جهڙي شڪل جا ٿي ۾ ويندا آهن ۽ بوٽي جي واد ويجهه پڻ متاثر ٿي رڪجي ويندي آهي هن جيit جو حملو وونٽن جي فصل تي شروعات کان وئي آخر چوندي تائين هوندو آهي

احطياتي تدبiron:

وونٽن جي پرسان ڪپه سان مشابهت رکڻ وارا ٻوتا يا فصل نه پوكجن گندگاه جو خاتمو ڪجي گهڻي پريشر واري مشين ذريعي صاف پائي يا ڪپڙن ڌوئڻ واري صابط جي محلول جو ڦوارو ڪرڻ سان به ٿرڙي جو حملو گهنتائي سگهجي ٿو

ضابطو:

پائريت 150 ملي لتر في ايڪٽر يا ريدبيئنت 80 ملي لتر في ايڪٽر يا دائميتوئيت 300 يا دينابم 300 ملي لتر في ايڪٽر يا ليستنا 100 گرام يا (كلوروفينا پائي) يا سوشل يا پروفائييل يا استالكر 200 ملي لتر في ايڪٽر ڏيڻ گهرجي.

اچي مك (White fly)

هن جيit جا ٻچا ۽ بالغ پن مان رس چوسي ليس دار مادو ماكي جهڙو خارج ڪن ٿا، جنهن ڪري سينور واري بيماري ٿي پوندي آهي ۽ ڪپه جي پيدوار ۽ معيار کي نقصان پهچي ٿو اچي مك جو حملو خشك موسم ۾ گھٹو ٿئي ٿو شديد حملی جي ڪري وونٽن تي پن مروز (CLCV) بيماري اچي ٿي هن جيit جو حملو آگست ۽ سڀپتمبر مهيني ۾ ڏيڪ ڏنو ويوا آهي

احطياتي تدبiron:

وونٽن جي فصل ۾ يا پرسان ميزبان ٻوتا جهڙو ڪپيندي، وانگڻ وغيره نه پوكڻ گهرجن. ميزبان ٻون ۽ گندگاهه کي ختم ڪجي ڀاڻ سفارش ڪيل وزن کان ڏيڪ نه ڏجي

ضابطو:

اولاً 60 سي سي في ايڪٽر يا ڊاء فينشيوران 250 سي سي في ايڪٽر يا ڊولوي راكو 250 سي سي في ايڪٽر يا ٻولو يا موسپلان 125 گرام في ايڪٽر يا ايسيلان يا ايسيلانا هاء پر 125 گرام في ايڪٽر يا گلدييو 150 گرام يا پائريپرو ڪيس 400 كان 500 ملي لتر في ايڪٽر ڏيڻ گهرجي.

ملي بگ (Mealy bug)

ملي بگ ٻوٽي جي پن مكترين مان رس چوسيندو آهي ۽ زهريلو مادو کاڌي دوران ٻوٽي ۾ داخل ڪندو آهي جنهن ڪري پن مكتريون ۽ گل چشي پوندا آهن ۽ ٻوٽي جي واد ويجهه رڪجي ويحي تي ۽ حملی آور ٻوٽي جا گئنج، گل گوگتا چشي پوندا آهن. هي جيit لئي دار مادو خارج ڪري ٿو جيڪو ڪاري سينور واري بيماري جو ذريعي بنجي ٿو شديد حملی جي صورت ۾ ٻوٽو سکي ختم ٿي ويندو آهي

احطياتي تدبiron:

فصل جو هر روز معائشو ڪرڻ گهرجي شروعاتي مرحله ۾ ملي بگ ٿوري تعداد پر نظر اجي تان کي هت تي پلاستڪ جي ٿيلهه لڳائي ماري ختم ڪجي ميزبان ٻون ۽ گندگاهه جو خاتمو ڪرڻ گهرجي

ضابطو:

ڪيوراڪران 500-800 ملي لتر يا پروفيس 500 كان 800 ملي لتر يا لا رسبيين يا كلوروبائي فاس يا فورت 500 كان 1000 ملي لتر يا رووت 500 كان 750 ملي لتر يا پروفينوفاس 500-800 ملي لتر في ايڪٽر ڏيڻ گهرجي.

جون (Mites)

وونٽن جي فصل ۾ لڳاتار موسم خشك رهڻ سان جون جو حملو ظاهر ٿئي ٿو جون ٻوٽي جي پن مان رس چوسي چارو ناهي ٿي جيڪو ٻوٽي جي کاڌ خوارڪ ناهي وارو عمل پڻ متاثر ٿئي ٿو جذهن جون جو شديد حملو ٿئي ٿو ته پن مكتريون ۽ گل چشي پوندا آهن. جولا ۽ آگست مهيني ۾ هن جو شديد حملو ٿئي ٿو

احطياتي تدبiron:

پيراٿرائي گروپ جون، دوائون شروعاتي مرحله ۾ استعمال نڪجن جون جو حملو خشکي تي وڌيڪ حمله آوري ٿئي تي ان ڪري فصل کي صاف پاڻي سان ڦواهارو ڪرڻ سان جون، جو خاتمو ڪري سگهجي ٿو

ضابطو:

اوپيون 100 ملي لتر في ايڪڙ پائرڊين يا سائومائوجنگ 1000 ملي لتر في ايڪڙ يا طالستاري ريشم يا سلڪ يا باءُ فينٿري 250 ملي لتر في ايڪڙ يا پولويار ڊولو 250 ملي لتر في ايڪڙ ڏڀڻ گهرجي.

چتڪمو ڪينئون (Spotted boll worm):

چتڪمو ڪينئون فصل جي شروعات ۾ چوتين کي نقصان ڏيندو آهي جڏهن گل ٻاتي نڪرهن شروع ٿيندي آهي ته گهڻو نقصان گلن، مڪري ڻ ڳوگڙن ۾ اندر داخل ٿي ڪندو آهي جنهن ڪري پيداوار گهٽ ملندي آهي هن جو شدید حملو آگست ۽ سڀتمبر مهيني ۾ ٿئي ٿو

احطياتي تدبiron:

وونڻن جي فصل ۾ يا پاسن کان ميزبان ٻوتن جو خاتمو ڪجي. آخر چوندي ڪلدري زمين مان باٺيون ڪپي اونها هر ڏئي زمين ڪيري چڏجي. پيندين جي باقيات کي وونڻن جي پوكى کان اڳ ۾ ختم ڪرڻ گهرجي.

ضابطو:

تريسير 80 کان 100 ملي لتر يا ڪراتي يا هيسيپر يا ڊمانڊ يا لمبا 250 کان 300 ملي لتر في ايڪڙ يا طالستاري سلڪ يا ريشم يا باءُ فينٿري 250 ملي لتر في ايڪڙ ڦواهارو ڪرڻ گهرجي.

آمريڪي ڪينئون (American Boll worm):

هن جيت جا ٻچا / ڪينئان ڦٺن سان فصل جي نرم گونچن کي ڪائڻ شروع ڪندا آهن ۽ پوءِ ٻوتني جي پين حصن جهڙو ڪ مڪريون، گل ڻ ڳوگڙن تي ڪينئان حمله آوري ٿين تا جنهن ڪري فصل کي شدید نقصان ٿئي تو گل ٻاتي ٺڻ وقت هن جيت جو حملو شروع ٿئي ٿو پر شدید حملو جون کان آگست مهيني ۾ ڏٺو ٻيو آهي

احطياتي تدبiron:

اونها هر هلائي زمين ۾ رهيل ڪينئون کي اس جي تپش رستي ناس ڪجي گندگاهه جو خاتمو ڪجي جاچ پڙتال جاري رکجي

ضابطو:

تريسير 80 کان 100 ملي لتر في ايڪڙ يا پروڪليم 200 ملي لتر في ايڪڙ يا ايماميڪتن 200 ملي لتر تائيمر - پارڪو - بروڪا - تائي ڪون يا ويلىستاري تريزير 200 ملي لتر في ايڪڙ ڏڀڻ گهرجي.

گلابي ڪينئون (Pink boll worm):

هن جيت جا آنن مان نڪتل ڪينئا جلدی گل ٻاتي ۾ داخل ٿين تا جڏهن گل تي حملو ڪري ٿو ته گل جون مڪريون ملائي روزيت (Rosette) يا ماندائلي جهڙي شڪل ۽ اندر ئي اندر گل جانر صفا ڪائي چڏيندو آهي ۽ ٻئي پيري نسل شڪل ۾ آشيندو آهي گوگري تي حمله ڪرڻ وقت سوراخ ڪري اندر داخل ٿي وڃي ٿو هي ڪپه جي ٻچ جو گپ ڪائي ناس ڪري ٿو

احطياتي تدبiron:

هن جيت کي ناس ڪرڻ لا ٻيلازري ڪانپوءِ مال جو چارو ڪرائڻ گهرجي ان ڪانپوءِ وونٿائيون چوندي ڪانپوءِ جلدی ڪپي ساٿي چڏجن سجو سال فصل کي نبيهارجي

ضابطو:

بولتن 500 ملي لتر يا ڊريمير يا ڀونت پلس يا ڪيبيتل پلس ايڊر پلس ايگري فاس يا ڪائونتر پلس ديلتا ڪنگ يا ديلتا + تراء زوفناس 500 کان 600 ملي لتر في ايڪڙ يا پرواينڪس 100 ملي لتر في ايڪڙ ڏڀڻ گهرجي.

لشكري (Armyworm):

ميج يا ليچ يا ليوفيوران يا انديڪس 200 ملي لتر في ايڪڙ ڏڀڻ گهرجي.

وڌيڪ معلومات ۽ رابطى لاءِ **هدایت اللہ چڱو**

دائريڪٽر جنرل

زرعي توسيع سند

غلام مصطفیٰ نانگراج

دائريڪٽر زرعي اطلاعات

زرعي توسيع سند

پتو

دائريڪٽوريٽ زرعي اطلاعات

زرعي توسيع سند،

بلاڪ-ايف شهbaz بلڊنگ حيدرآباد

فون

0229200108, 0229201276

Email:
dir.infoagriext@gmail.com

Dissemination of Agricultural Information among the farming community through demonstration plots & Farmers Field Days, Electronic and Print Media Phase-II